

PUNJABI

(2020-21)

Code No - 004

Class IX

One Paper

3Hrs

MM 80

ਇਕ ਪੇਪਰ

3 ਘੰਟੇ

ਅੰਕ 80

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਉਸਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਧਾਵਾਂ—ਕਵਿਤਾ, ਨਾਟਕ, ਨਾਵਲ, ਕਹਾਣੀ ਅਤੇ ਵਾਰਤਕ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਕਰਾਉਣਾ ਤਾਂ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੌਸ਼ਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪੁੰਨ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀ ਬਹੁਪੱਖੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰ ਸਕਣ। ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਮੂਲ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਹੈ।

1. ਸਲਾਨਾ ਲਿਖਤੀ ਪਰੀਖਿਆ

(Year End Written Exam - 80)

ਇਕਾਈ/ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਖੇਤਰ	ਅੰਕ		ਪੀਰੀਅਡ	
ਭਾਸ਼ਾ				
(ੳ) ਅਡਵਾਂਸ ਪੜ੍ਹਨ ਕੌਸ਼ਲ	15		20	
(ਅ) ਵਿਆਕਰਨ	20		35	
(ੲ) ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲਿਖਣ ਕੌਸ਼ਲ	25		40	
ਸਾਹਿਤ (ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ)	20		55	

2. ਆਂਤਰਿਕ ਮੁਲਾਂਕਣ

(Internal Assessment - 20)

ਕਿਰਿਆਤਮਕ ਕੰਮ				
(Activity/Assignment)	20		30	

ਪੰਜਾਬੀ—004

IX (ਨੌਵੀਂ)

(ਅਪ੍ਰੈਲ 2020 ਤੋਂ ਮਾਰਚ 2021)

ਸਲਾਨਾ ਪਰੀਖਿਆ

ਕੁਲ ਅੰਕ 80

I. ਪੜ੍ਹਨ-ਕੌਸ਼ਲ (Reading Skill)	15
1. ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾ (ਵਾਰਤਕ) 200-250 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (2+2+2+2)+ 1 ਅੰਕ ਸਿਰਲੇਖ ਲਈ	9
2. ਅਣਡਿੱਠੀ ਕਾਵਿ ਟੁਕੜੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ (ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ)	(3X2)=6
II. ਵਿਆਕਰਨ (ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ) (Grammar)	20
1. ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ (ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ)	1X3=3
2. ਲਿੰਗ (ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ)	1X3=3
3. ਸ਼ਬਦ ਸ਼ੁੱਧੀ (ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ)	1X3=3
4. ਵਿਸਮਿਕ (ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ)	1X3=3
5. ਕਿਰਿਆ (ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ)	1X4=4
6. ਮੁਹਾਵਰੇ (ਓ ਤੋਂ ਹ ਤੱਕ) (ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ)	1X4=4
III. ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲਿਖਣ-ਕੌਸ਼ਲ (Writing Skill)	25
1. ਲੇਖ-ਰਚਨਾ (ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਅਤੇ ਆਮ ਵਿਸ਼ੇ) 200 ਸ਼ਬਦ (ਤਿੰਨ ਲੇਖ ਚੋਣ ਅਧਾਰਿਤ—ਨੁਕਤਿਆਂ ਸਹਿਤ)	10
2. ਪੱਤਰ-ਰਚਨਾ (ਨਿਜੀ ਤੇ ਦਫਤਰੀ) (ਦੋ ਪੱਤਰ ਚੋਣ ਅਧਾਰਿਤ—ਨੁਕਤਿਆਂ ਸਹਿਤ)	08
3. ਚਿੱਤਰ (ਫੋਟੋ)/ਤਸਵੀਰ (ਦ੍ਰਿਸ਼) ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵਰਨਣ (80 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ)	07
IV. ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ (Text Books)	20
1. ਅਤਿ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (1 ਅੰਕ ਵਾਲੇ) (ੳ) ਕਹਾਣੀ ਤੇ ਵਾਰਤਕ ਵਿੱਚੋਂ (ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ)	4
(ਅ) ਕਵਿਤਾ ਤੇ ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚੋਂ (ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਵਾਲੇ)	4

2. ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਉੱਤਰ 2 ਅੰਕ ਵਾਲੇ (25 ਤੋਂ 30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ) (3X2)=6
(ਕਹਾਣੀ ਤੇ ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚੋਂ)
3. ਵੱਡੇ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (50 ਤੋਂ 60 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ) (1X3)=3
(ਕਵਿਤਾ, ਵਾਰਤਕ ਵਿੱਚੋਂ) (ਚੋਣ ਅਧਾਰਿਤ)
4. ਇਕਾਂਗੀ 'ਚੋ (50 ਤੋਂ 60 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ) (1X3)=3
(ਚੋਣ ਅਧਾਰਿਤ)

ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ

1. ਸਾਹਿਤਕ ਕਿਰਨਾਂ—1

- ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾਵਾਂ** — 1. ਫਰੀਦਾ ਜੋ ਤੂ ਅਕਲਿ ਲਤੀਫੁ (ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ)
2. ਸਿੰਮਲ ਰੁਖੁ ਸਰਾਇਰਾ (ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ)
3. ਸਮਾਂ (ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ)
4. ਮੈਂ ਪੰਜਾਬੀ, ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ (ਫੀਰੋਜ਼ਦੀਨ ਸ਼ਰਫ਼)
5. ਰੁੱਖ (ਸ਼ਿਵਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ)

- ਵਾਰਤਕ** — 1. ਕਬੱਡੀ (ਪ੍ਰਿੰ. ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ)
2. ਗੱਪਬਾਜ਼ (ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਦਾਤਾ)
3. ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ (ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਆਂਚਲ)
4. ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸਾ (ਹਰਕੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਹਿਲ)

2. ਸਾਹਿਤਕ ਰੰਗ—1

- ਕਹਾਣੀਆਂ** — 1. ਇੱਕ ਸਧਾਰਣ ਆਦਮੀ (ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ)
2. ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨਾ ਤੂੰ ਤੋਰੀਂ ਬਾਬਲਾ (ਬੰਤ ਸਿੰਘ ਚੱਠਾ)
3. ਦੁੱਧ ਤੇ ਪੁੱਤ (ਬਚਿੰਤ ਕੌਰ)

- ਇਕਾਂਗੀ** — ਕਿਰਤ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ (ਡਾ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ)

- ਜੀਵਨੀਆਂ** — 1. ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ (ਡਾ. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ)
2. ਪੁਲਾੜ ਦੀ ਪਰੀ-ਕਲਪਨਾ ਚਾਵਲਾ (ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਬੇਦੀ)

ਨੌਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਬਣਤਰ (ਕੁੱਲ ਅੰਕ 80) (ਅਪ੍ਰੈਲ 2020 ਤੋਂ ਮਾਰਚ 2021)

ਕ੍ਰਮ ਨੰ.	ਸਿੱਖਣ ਸਿਖਾਉਣ ਦੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਧੀ/ਕੋਸ਼ਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ	ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1 ਅੰਕ	ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2 ਅੰਕ	ਲੰਮੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3,7,8 ਅਤੇ 10 ਅੰਕ	ਅੰਕ	%
1.	ਯਾਦ ਰੱਖਣਯੋਗ (ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੇ ਅਧਾਰਤ)	4(1) ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ (MCQ) 4 (1) ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (VSQ)	3x2=(6)	1(3) 1(3) (LQ)	20	25.00%
2.	ਸਮਝ-ਸੂਝ ਅਧਾਰਤ (ਗਿਆਨ ਬੋਧ-ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾ ਅਤੇ ਅਣਡਿੱਠੀ ਕਾਵਿ ਟੁਕੜੀ)	1(1) (ਛੋਟੇ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ) (VSQ)	7(2) 7x2=(14)	—	15	18.75%
3.	ਵਿਹਾਰਕ (ਵਿਹਾਰਕ ਗਿਆਨ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸਿਧਾਂਤ) ਅਨੁਮਾਨਤ ਕਿਸਮਾਂ	9 (ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ) (MCQ) 11 (ਛੋਟੇ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ) (VSQ)	—	—	20	25.00%
4.	ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ (ਸਥਿਤੀ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪਰਖ ਲਈ ਰਚਨਾਤਮਕ ਮੁਲਾਂਕਣ)	—	—	1 (7) 1 (8) 1(10) (LQ)	25	31.25%
	ਕੁੱਲ ਅੰਕ	29	20	31	80	100%

ਜਮਾਤ ਨੌਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ Guidelines for Internal Activity/Assessment

ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਛਿਪੀ ਹੋਈ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਸਲਾਨਾ ਪਰੀਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ **ਆਂਤਰਿਕ ਮੁਲਾਂਕਣ** ਲਈ 20 ਅੰਕ ਰਾਖਵੇਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ—

10 ਅੰਕ	ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ (ਜਮਾਤ ਟੈਸਟ)
5 ਅੰਕ	ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ASSIGNMENT) ਜਮਾਤ ਅਤੇ ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਪੱਤਰ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ
5 ਅੰਕ	LS (ਸੁਣਨ, ਬੋਲਣ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ)

ਇਹਨਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਆਪਕ ਤੇ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਸੰਬੰਧੀ (Comprehension), ਲਿਖਣ ਕੌਸ਼ਲ (Writing Skill), ਬੋਲਣ ਕੌਸ਼ਲ (Speaking Skill) ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦਿਵਯਾਂਗ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ	
ਅਗਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਾ ਬੋਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੁਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੇਵਲ ਸੁਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਬੋਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਕੇਵਲ ਬੋਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸੁਣ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਬੋਲਣ ਤੇ ਸੁਣਨ ਕੌਸ਼ਲ ਲਈ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਨਪਸੰਦ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕਹਾਣੀ ਲਿਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਤੇ ਕਲਪਨਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੌਵੀਂ ਜਮਾਤ ਲਈ 150-200 ਸ਼ਬਦ ਦੱਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਲਈ 250-300 ਸ਼ਬਦ

ਸੁਝਾਅ

	ਵਿਸ਼ਾ	ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਧੀ
1.	ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰੂਪ ਰੇਖਾ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ਸ਼ਬਦ ਭੰਡਾਰ 2. ਰਚਨਾਤਮਕ 3. ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ
2.	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਤੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਕਲਾ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਨਾ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ 2. ਸਵੈ-ਭਰੋਸਾ 3. ਹੁਨਰ ਦੀ ਪਰਖ 4. ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ
3.	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਆਪਣੇ ਸਹਿਪਾਠੀਆਂ ਨਾਲ ਵਰਤਾਓ। ਸਥਿਤੀ ਤੇ ਨੈਤਿਕਤਾ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦਾ ਹੁਨਰ 2. ਰਚਨਾਤਮਕਤਾ 3. ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਝ 4. ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ 5. ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਉੱਤਮਤਾ
4.	ਸਕੂਲ ਦੇ ਰਸਾਲੇ ਲਈ ਰਚਨਾਤਮਕ ਕਾਰਜ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ਭਾਸ਼ਾ-ਗਿਆਨ 2. ਸ਼ਬਦ ਭੰਡਾਰ 3. ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲਿਖਤ 4. ਰਚਨਾਤਮਕਤਾ
5.	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਗਿਆਨ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਦੇ ਸ੍ਰੋਤ। ਜਿਵੇਂ— ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ, ਇੰਟਰਨੈਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸ੍ਰੋਤ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ਮੌਲਿਕਤਾ 2. ਰਚਨਾਤਮਕ 3. ਤਰਕ ਭਰਪੂਰ ਯੋਗਤਾ

6. ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਿਖਤੀ ਅੰਸ਼ ਨੂੰ ਕਾਰਟੂਨ/ਚਲਚਿੱਤਰ (ਫਿਲਮ) ਤਸਵੀਰ ਰਾਹੀਂ	1. ਮੌਲਿਕਤਾ 2. ਨਿਰੰਤਰਤਾ 3. ਕਲਪਨਾ 4. ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ (ਹਾਵ-ਭਾਵ ਰਾਹੀਂ)
7. ਭਾਸ਼ਾ ਉਚਾਰਨ—ਅਰਥ ਭਰਪੂਰ, ਉਚਾਰਨ ਢੰਗ, ਵਾਕ ਬਣਤਰ 1. ਵਿਅਕਤੀ 2. ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ	1. ਠੀਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨਾ 2. ਠੀਕ ਵਾਕ ਬਣਾਉਣਾ 3. ਸਹੀ ਸ਼ਬਦ ਚੋਣ 4. ਸਹੀ ਬੋਲਚਾਲ
8. ਤੁਰੰਤ ਦਿੱਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਬੋਲਣਾ (ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਜਾਂ ਆਮ ਜੀਵਨ 'ਚੋਂ)	1. ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨਾ 2. ਕਲਪਨਾ 3. ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ 4. ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਅ 5. ਸਵੈ ਭਰੋਸਾ 6. ਸਮੁੱਚਾ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਨਿਰਧਾਰਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (Suggested Topics for Activity)

1. ਸੁਲੇਖ	2. ਕਵਿਤਾ ਉਚਾਰਨ (ਜਬਾਨੀ)
3. ਭਾਸ਼ਣ ਮੁਕਾਬਲਾ	4. ਵਾਦ-ਵਿਵਾਦ
5. ਕੁਇਜ਼ (ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਤਰੀ)	6. ਨਾਟਕ ਮੰਚਣ
7. ਦਿਨ-ਤਿਉਹਾਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ	8. ਲੋਕਗੀਤ
9. ਪੁਰਾਤਨ ਸੱਭਿਆਚਾਰ	10. ਚਲੰਤ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ

ਨੋਟ— 1. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਪਰੋਕਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
2. ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਅਧਿਆਪਕ ਤੇ ਸਕੂਲ ਮੁਖੀ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਹੋਵੇਗਾ।

PUNJABI

(2020-21)

Code No - 004

Class X

One Paper

3Hrs

MM 80

ਇਕ ਪੇਪਰ

3 ਘੰਟੇ

ਅੰਕ 80

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਉਸਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਧਾਵਾਂ—ਕਵਿਤਾ, ਨਾਟਕ, ਨਾਵਲ, ਕਹਾਣੀ ਅਤੇ ਵਾਰਤਕ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਕਰਾਉਣਾ ਤਾਂ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੌਸ਼ਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪੁੰਨ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀ ਬਹੁਪੱਖੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰ ਸਕਣ। ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਮੂਲ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਹੈ।

1. ਸਲਾਨਾ ਲਿਖਤੀ ਪਰੀਖਿਆ

(Year End Written Exam - 80)

ਇਕਾਈ / ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਖੇਤਰ	ਅੰਕ		ਪੀਰੀਅਡ	
ਭਾਸ਼ਾ				
(ੳ) ਅਡਵਾਂਸ ਪੜ੍ਹਨ ਕੌਸ਼ਲ	15		20	
(ਅ) ਵਿਆਕਰਨ	20		35	
(ੲ) ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲਿਖਣ ਕੌਸ਼ਲ	25		40	
ਸਾਹਿਤ (ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ)	20		55	

2. ਆਂਤਰਿਕ ਮੁਲਾਂਕਣ

(Internal Assessment - 20)

ਕਿਰਿਆਤਮਕ ਕੰਮ				
(Activity/Assignment)	20		30	

ਪੰਜਾਬੀ—004
X (ਦਸਵੀਂ)
(ਅਪ੍ਰੈਲ 2020 ਤੋਂ ਮਾਰਚ 2021)

ਸਲਾਨਾ ਪਰੀਖਿਆ

ਕੁਲ ਅੰਕ 80

I. ਪੜ੍ਹਨ-ਕੌਸ਼ਲ (Reading Skill)	15
1. ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾ (ਵਾਰਤਕ) 200-250 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (2+2+2+2) + 1 ਅੰਕ ਸਿਰਲੇਖ ਲਈ	9
2. ਅਣਡਿੱਠੀ ਕਾਵਿ ਟੁਕੜੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ (ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ)	(3X2)=6
II. ਵਿਆਕਰਨ (ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ) (Grammer)	20
1. ਸਮਾਸੀ ਸ਼ਬਦ (ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ)	4
2. ਬਹੁਅਰਥਕ (ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ)	4
3. ਕਿਰਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ (ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ)	4
4. ਅਗੇਤਰ-ਪਿਛੇਤਰ	4
5. ਮੁਹਾਵਰੇ (ਕ ਤੋਂ ਝ ਤੱਕ)	4
III. ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲਿਖਣ-ਕੌਸ਼ਲ (Writing Skill)	25
1. ਲੇਖ-ਰਚਨਾ (ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਅਤੇ ਆਮ ਵਿਸ਼ੇ) 200 ਸ਼ਬਦ (ਤਿੰਨ ਲੇਖ ਚੋਣ ਅਧਾਰਿਤ—ਨੁਕਤਿਆਂ ਸਹਿਤ)	10
2. ਪੱਤਰ-ਰਚਨਾ (ਨਿਜੀ ਤੇ ਦਫਤਰੀ) (ਦੋ ਪੱਤਰ ਚੋਣ ਅਧਾਰਿਤ—ਨੁਕਤਿਆਂ ਸਹਿਤ)	08
3. ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਜਾਂ ਤਸਵੀਰ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵਰਨਣ (50 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ)	07
IV. ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ (Text Books)	20
1. ਅਤਿ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (1 ਅੰਕ ਵਾਲੇ) (ੳ) ਕਹਾਣੀ ਤੇ ਵਾਰਤਕ ਵਿੱਚੋਂ (ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ)	1X4=4
(ਅ) ਕਵਿਤਾ ਤੇ ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚੋਂ (ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਵਾਲੇ)	1X4=4

2. ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਉੱਤਰ 2 ਅੰਕ ਵਾਲੇ (25 ਤੋਂ 30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ) (3X2)=6
(ਕਹਾਣੀ ਤੇ ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚੋਂ)
3. ਵੱਡੇ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (50 ਤੋਂ 60 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ) (1X3)=3
(ਕਵਿਤਾ, ਵਾਰਤਕ ਵਿੱਚੋਂ) (ਚੋਣ ਅਧਾਰਿਤ)
4. ਇਕਾਂਗੀ 'ਚੋ (50 ਤੋਂ 60 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ) (1X3)=3
(ਚੋਣ ਅਧਾਰਿਤ)

ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ

1. ਸਾਹਿਤਕ ਕਿਰਨਾਂ—2

- ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾਵਾਂ** — 1. ਗਉੜੀ ਬੈਰਾਗਣਿ (ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ)
2. ਗੁੰਮ ਨੇ ਰਸੋਈ ਵਿੱਚੋਂ (ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੀਰ)
3. ਗੁਰੂ-ਉਪਦੇਸ਼ (ਪਵਨ ਹਰਚੰਦਪੁਰੀ)
4. ਮਾਣ-ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ (ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਫ਼ੀਕ)

- ਵਾਰਤਕ** — 1. ਆਦਤਾਂ (ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ)
2. ਹੈਂਕੜ ਅਤੇ ਹਉਮੈ ਦੀ ਮਾਰ (ਡਾ. ਹਰਸਿੰਦਰ ਕੌਰ)
3. ਪੱਛੋਂ ਦੀਆਂ ਪੈਣ ਕਣੀਆਂ (ਪ੍ਰੀਤਮ ਰੂਪਾਲ)
4. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਗੀਤ (ਤੇਜਿੰਦਰ ਕੌਰ)
5. ਕਲਾਤਮਕ ਰੁਚੀਆਂ : ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਪਹਿਚਾਣ (ਡਾ. ਦੇਵਿੰਦਰ ਸੈਫੀ)

2. ਸਾਹਿਤਕ ਰੰਗ—2

- ਕਹਾਣੀਆਂ** — 1. ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ (ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਆਸ਼ਟ)
2. ਈਅਰ ਫੋਨ (ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ)
3. ਦੁਸ਼ਮਣੀ (ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ)

- ਇਕਾਂਗੀ** — ਬੇਬੇ ਰਾਮ ਭਜਨੀ (ਪ੍ਰੋ. ਆਈ. ਸੀ. ਨੰਦਾ)

- ਜੀਵਨੀਆਂ** — 1. ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਜੀ (ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ)
2. ਉੱਡਣਾ ਸਿੱਖ—ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ (ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ)
3. ਅਣਖੱਕ ਵਿਗਿਆਨੀ—ਡਾ. ਅਬਦੁੱਲ ਕਲਾਮ (ਡਾ. ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਰਾਜ ਥਾਪਰ)

ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਬਣਤਰ (ਕੁੱਲ ਅੰਕ 80) (ਅਪ੍ਰੈਲ 2020 ਤੋਂ ਮਾਰਚ 2021)

ਕ੍ਰਮ ਨੰ.	ਸਿੱਖਣ ਸਿਖਾਉਣ ਦੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਧੀ/ਕੋਸ਼ਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ	ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1 ਅੰਕ	ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2 ਅੰਕ	ਲੰਮੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3,7,8 ਅਤੇ 10 ਅੰਕ	ਅੰਕ	%
1.	ਯਾਦ ਰੱਖਣਯੋਗ (ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੇ ਅਧਾਰਤ)	4 (1) ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ (MCQ) 4 (1) ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (VSQ)	3x2=(6) (SQ)	1 (3) 1 (3) (LQ)	20	25.00%
2.	ਸਮਝ-ਸੂਝ ਅਧਾਰਤ (ਗਿਆਨ ਬੋਧ-ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾ ਅਤੇ ਅਣਡਿੱਠੀ ਕਾਵਿ ਟਕੜੀ)	1 (1) (ਛੋਟੇ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ) (VSQ)	7 (2) 7x2=(14) (SQ)	—	15	18.75%
3.	ਵਿਹਾਰਕ (ਵਿਹਾਰਕ ਗਿਆਨ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸਿਧਾਂਤ) ਅਨੁਮਾਨਤ ਕਿਸਮਾਂ	12 (ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ)(MCQ) 8 (ਛੋਟੇ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ) (VSQ)	—	—	20	25.00%
4.	ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ (ਸਥਿਤੀ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪਰਖ ਲਈ ਰਚਨਾਤਮਕ ਮੁਲਾਂਕਣ)	—	—	1 (7) 1 (8) 1 (10) (LQ)	25	31.25%
	ਕੁਲ ਅੰਕ	29	20	31	80	100%

ਜਮਾਤ ਦਸਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ Guidelines for Internal Activity/Assessment

ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਛਿਪੀ ਹੋਈ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਸਲਾਨਾ ਪਰੀਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ **ਆਂਤਰਿਕ ਮੁਲਾਂਕਣ** ਲਈ 20 ਅੰਕ ਰਾਖਵੇਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ—

10 ਅੰਕ	ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ (ਜਮਾਤ ਟੈਸਟ)
5 ਅੰਕ	ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ASSIGNMENT) ਜਮਾਤ ਅਤੇ ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਪੱਤਰ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ
5 ਅੰਕ	LS (ਸੁਣਨ, ਬੋਲਣ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ)

ਇਹਨਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਆਪਕ ਤੇ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਸੰਬੰਧੀ (Comprehension), ਲਿਖਣ ਕੌਸ਼ਲ (Writing Skill), ਬੋਲਣ ਕੌਸ਼ਲ (Speaking Skill) ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦਿਵਯਾਂਗ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ	
ਅਗਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਾ ਬੋਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੁਣ ਸਕਦਾ ਹੈ	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਬੋਲਣ ਤੇ ਸੁਣਨ ਕੌਸ਼ਲ ਲਈ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਨਪਸੰਦ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕਹਾਣੀ ਲਿਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਤੇ ਕਲਪਨਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਜਾਂ	ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ
ਕੇਵਲ ਸੁਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਬੋਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ	ਨੌਵੀਂ ਜਮਾਤ ਲਈ 150-200 ਸ਼ਬਦ ਦੱਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਲਈ 250-300 ਸ਼ਬਦ
ਜਾਂ	
ਕੇਵਲ ਬੋਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸੁਣ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ	

ਸੁਝਾਅ

	ਵਿਸ਼ਾ	ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਧੀ
1.	ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰੂਪ ਰੇਖਾ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ਸ਼ਬਦ ਭੰਡਾਰ 2. ਰਚਨਾਤਮਕ 3. ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ
2.	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਤੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਕਲਾ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਨਾ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ 2. ਸਵੈ-ਭਰੋਸਾ 3. ਹੁਨਰ ਦੀ ਪਰਖ 4. ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ
3.	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਆਪਣੇ ਸਹਿਪਾਠੀਆਂ ਨਾਲ ਵਰਤਾਓ। ਸਥਿਤੀ ਤੇ ਨੈਤਿਕਤਾ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦਾ ਹੁਨਰ 2. ਰਚਨਾਤਮਕਤਾ 3. ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਝ 4. ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ 5. ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਉੱਤਮਤਾ
4.	ਸਕੂਲ ਦੇ ਰਸਾਲੇ ਲਈ ਰਚਨਾਤਮਕ ਕਾਰਜ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ਭਾਸ਼ਾ-ਗਿਆਨ 2. ਸ਼ਬਦ ਭੰਡਾਰ 3. ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲਿਖਤ 4. ਰਚਨਾਤਮਕਤਾ
5.	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਗਿਆਨ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਦੇ ਸ੍ਰੋਤ। ਜਿਵੇਂ— ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ, ਇੰਟਰਨੈਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸ੍ਰੋਤ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ਮੌਲਿਕਤਾ 2. ਰਚਨਾਤਮਕ 3. ਤਰਕ ਭਰਪੂਰ ਯੋਗਤਾ

6. ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਿਖਤੀ ਅੰਸ਼ ਨੂੰ ਕਾਰਟੂਨ/ਚਲਚਿਤਰ (ਫਿਲਮ) ਤਸਵੀਰ ਰਾਹੀਂ	1. ਮੌਲਿਕਤਾ 2. ਨਿਰੰਤਰਤਾ 3. ਕਲਪਨਾ 4. ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ (ਹਾਵ-ਭਾਵ ਰਾਹੀਂ)
7. ਭਾਸ਼ਾ ਉਚਾਰਨ—ਅਰਥ ਭਰਪੂਰ, ਉਚਾਰਨ ਢੰਗ, ਵਾਕ ਬਣਤਰ 1. ਵਿਅਕਤੀ 2. ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ	1. ਠੀਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨਾ 2. ਠੀਕ ਵਾਕ ਬਣਾਉਣਾ 3. ਸਹੀ ਸ਼ਬਦ ਚੋਣ 4. ਸਹੀ ਬੋਲਚਾਲ
8. ਤੁਰੰਤ ਦਿੱਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਬੋਲਣਾ (ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਜਾਂ ਆਮ ਜੀਵਨ 'ਚੋਂ)	1. ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨਾ 2. ਕਲਪਨਾ 3. ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ 4. ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਅ 5. ਸਵੈ ਭਰੋਸਾ 6. ਸਮੁੱਚਾ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਨਿਰਧਾਰਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (Suggested Topics for Activity)

1. ਸੁਲੇਖ	2. ਕਵਿਤਾ ਉਚਾਰਨ (ਜਬਾਨੀ)
3. ਭਾਸ਼ਣ ਮੁਕਾਬਲਾ	4. ਵਾਦ-ਵਿਵਾਦ
5. ਕੁਇਜ਼ (ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਤਰੀ)	6. ਨਾਟਕ ਮੰਚਣ
7. ਦਿਨ-ਤਿਉਹਾਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ	8. ਲੋਕਗੀਤ
9. ਪੁਰਾਤਨ ਸੱਭਿਆਚਾਰ	10. ਚਲੰਤ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ

ਨੋਟ— 1. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਪਰੋਕਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
2. ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਅਧਿਆਪਕ ਤੇ ਸਕੂਲ ਮੁਖੀ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਹੋਵੇਗਾ।